

Overstromingen in Pakistan Reactie van Oxfam

juli 2010 – juli 2011

www.oxfamnovib.nl

Inhoud

Voorwoord	3
Inleiding	5
1. Water, sanitaire voorzieningen en hygiëne (WASH)	11
2. Voedselzekerheid, levensonderhoud en onderdak (EFSL)	16
3. Resultaten voor mensen in armoede	22
4. Verantwoording	25
5. Oxfam's werk met partners	28
6. Financiën	31
7. De toekomst	33

Foto voorblad: Kinderen spelen op overstroomd akkerland buiten Dadu in de provincie Sindh, januari 2011.

Fotograaf: Andy Hall, Oxfam

Jeremy Hobbs, Algemeen Directeur,
Oxfam International

Voorwoord

Niets kon ons hebben voorbereid op de omvang en complexiteit van de situatie in Pakistan toen enorme overstromingen plaatsvonden in juli en augustus 2010. Het groeiende aantal doden en het aantal getroffen mensen – dat steeg van 1,5 miljoen aan het begin tot 18 miljoen in totaal, van wie er 14 miljoen zeer kwetsbaar waren en direct hulp nodig hadden – overweldigden alle hulporganisaties.

In menig opzicht leek het alsof het werk in drie verschillende contexten plaatsvond, naarmate het werk in verschillende fases belandde. In delen van het land schakelde het werk over van directe noodhulp naar herstel op de langere termijn. Zware regens in het noorden en in de door conflicten geteisterde provincie Khyber Pakhtunkhwa (KPK) vereisten een focus op reddingsacties en stelden Oxfam voor enorme logistieke uitdagingen. Het water stroomde vervolgens het noorden uit en veroorzaakt grote overstromingen in Boven en Beneden-Sindh, waardoor grote bevolkingsgroepen in gevaar kwamen en noodhulp nodig hadden, terwijl tegelijkertijd mensen in de noordelijke districten hulp nodig hadden met hun terugkeer naar huis.

Gelet deze enorme uitdaging heeft Oxfam in een vroeg stadium besloten om zowel mogelijk mensen met basisgoederen te bereiken – om snel en efficiënt levens te redden met het opzetten van alarmsystemen en middels evacuaties, om schoon drinkwater te verschaffen, sanitaire voorzieningen en benodigdheden voor de hygiëne, noodvoedsel en –onderdak, subsidies zodat mensen in hun eerste behoeften konden voorzien. Uiteindelijk werden 2,4 miljoen mensen bereikt. We zijn van mening dat het besluit om snel op te treden en snel resultaten te bereiken de juiste was, en de enige die wij in dergelijke omstandigheden hadden kunnen nemen.

Ons plan om nauw samen te werken met oudbekende lokale partners en plaatselijke overheden was ongelofelijk belangrijk. Dankzij hen konden wij effectief optreden in de eerste fase van de noodhulp. Nadat het water was teruggetrokken, kon het rehabilitatiewerk beginnen. Noodhulp en ontwikkelingshulp verschillen van elkaar, en sommige partners hadden weinig of geen ervaring met dit soort werk, maar vertrouwen op bestaande relaties en lokale kennis was de beste, en enige, manier waarop Oxfam een effectief antwoord op een voor de situatie geëigende schaal kon geven.

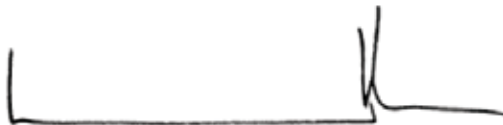
Vanwege de enorme behoeften en beperkte middelen moesten er soms compromissen gesloten worden. Bijvoorbeeld, bij het nemen van moeilijke beslissingen over welke spullen wel of niet op te nemen in de hulppakketten om zo veel mogelijk mensen te bereiken. Wij hebben ook ons nieuwe instrument voor projectplanning – Helios – voor de eerste keer getoetst en aangepast. Dit heeft Oxfam in staat gesteld om noodhulpgoederen snel en efficiënt te kopen en te transporteren, waardoor tijd en geld werden uitgespaard, en dus levens gered.

Toen de mensen naar huis terug begonnen te keren verlegden wij de focus naar wederopbouw. Hierbij was het van belang dat een aantal elementen in de noodhulprespons – zoals geldschenkingen direct aan vrouwen en versterking van hun inkomens genererende vaardigheden – niet verloren gingen, maar als fundering dienden van de herstelfase.

We wisten dat fondsenwerving moeilijk zou zijn, en dat de mondiale recessie negatief inwerkte op de hulpbudgetten van overheden, maar wij hadden niet verwacht dat de international respons zo traag zou zijn. Een paar uitzonderingen daargelaten, per capita overheidsbijdragen waren in het begin lager dan bij andere noodsituaties, zoals de aardbeving in Haïti in 2010, de tsunami in de Indische Oceaan in 2004, en de aardbeving in Pakistan in 2005. Het overkoepelende Flood Emergency Response Plan van de VN zocht 2 miljard dollar voor één jaar aan nood- en herstelhulp, en zes maanden na aanvang van de crisis was amper de helft gefinancierd.

De druk op humanitaire organisaties als Oxfam, om geld te werven en ervoor te zorgen dat Pakistan voor donoren en het publiek een prioriteit bleef, was enorm. In eerste instantie liep de reactie op onze oproep langzaam, maar gelukkig wel gestaag, eerder groeiende dan dalende, naarmate de tragedie in Pakistan zich ontwikkelde. Per juni 2011 hadden wij voor ons programma 75 miljoen dollar geworven (57 miljoen euro) bij diverse donoren: het publiek, overheden, en andere instanties en organisaties.

Onze dank aan u allemaal voor deze gulle giften, en voor de blijvende steun terwijl wij doorgaan het Pakistaanse volk te helpen toekomstige uitdagingen het hoofd te bieden.

A handwritten signature in black ink, consisting of a long horizontal line followed by a stylized, vertical flourish on the right side.

Jeremy Hobbs, Executive Director, Oxfam International

Inleiding

Een jaar is verstreken sinds de eerste berichten de wereld alarmeerden voor ongewoon zware moesonregens in Pakistan's noordwestelijke provincie van Khyber Pakhtunkhwa (KPK), een gebied dat al door conflict werd geteisterd en juist aan het herstellen was van de verwoestende aardbeving van 2005. De overstromingen waren van een onvoorstelbare omvang en schaal. Bijna een vijfde van het land stond blank, 20 miljoen mensen werden getroffen, 1.6 miljoen huizen werden vernield en meer dan 14 miljoen mensen waren zeer kwetsbaar (www.pakresponse.org).

<http://onerresponse.info/Countries/Pakistan/MapCenter/Pages/Map%20Centre.aspx>

Oxfam reageerde meteen en bezocht de getroffen gebieden in KPK en Zuid-Punjab om de schade op te nemen, reddingsacties te ondernemen en noodhulp te verstrekken. In de KPK-regio's van Swatvallei, Dera Ismail Khan, Nowshera en Charsadda organiseerde Oxfam het vervoer per vrachtwagen van schoon water, en installeerden wij water- en sanitaire noodvoorzieningen. In de provincie Punjab waren getroffen dorpen er ernstig aan toe. Dode dieren lagen in het veld te verrotten en er waren meldingen van malaria. Oxfam reageerde met chemisch behandelde muggennetten, hygiënepakketten, en training en voorlichting in gezondheid en hygiëne.

Mensen vinden het hoogste punt in hun dorp en wachten op evacuatie in Tonsa Sharif, Punjab, 1 augustus 2010.
Foto: M.K. Chaudhry van EPA)

Oxfam redt mensen met boten van het wassende water in Rajanpur, provincie Punjab.
Foto: Oxfam

Zware regen hield aan tot begin augustus en de massa stijgend water bewoog zich lang de Indusrivier naar het zuiden, naar de lager gelegen vlaktes van Sindh. In het district Dadu, dat onder de bergen van Baluchistan ligt, was de situatie kritiek. Meer dan 100 dorpen stonden onder water. Oxfam, lokale partner Pakistan Fisherfolk Forum (PFF) en het Districtscomité voor Rampenbestrijding (Engelse afkorting: DDMA) brachten 240,000 mensen naar veiligheid, waar water- en sanitaire voorzieningen waren geïnstalleerd, hygiënevoorlichting werd gegeven, onderdak verschaft, en werd begonnen met het herstel van levensonderhoud.

Oxfam redt mensen met boten van het wassende water in Rajanpur, provincie Punjab.
Foto: Oxfam

'Het geweld van het wassende water was voor ons allemaal een grote schok', zie Neva Khan, Oxfam's landendirecteur in Pakistan, op BBC World TV op 4 augustus 2010. 'Iedereen – donoren, de VN, hulporganisaties, de overheid – moest zich in een hogere versnelling zetten in antwoord op deze crisis. Dit is nu de grootste ramp in de wereld en wij moeten allemaal onze schouders eronder zetten.'

Op 3 augustus 2010 deed Oxfam een oproep aan zijn achterban om gul te geven om levens te redden. Meet dan 75 miljoen dollar (of 57 miljoen euro) werd door Oxfam opgehaald voor noodhulp in Pakistan. Geld afkomstig van verschillende donoren: het publiek, donoregeringen en andere instanties en organisaties. Het Disaster Emergency Committee (DEC) in Groot-Brittannië en de Samenwerkende Hulporganisaties (SHO) in Nederland haalden samen 14 miljoen dollar (10 miljoen euro) op, en alle Oxfam-leden samen haalden 21 miljoen dollar (14 miljoen euro) op. Het merendeel was afkomstig van het publiek. Dit was een goed resultaat gelet de economische crisis, en het geld dat aan Oxfam werd toevertrouwd werd meteen ingezet om de levens van 2,4 miljoen mensen te verbeteren.

In het afgelopen zijn er in de noodhulpfase van Oxfam's programma:

- **schoon water en sanitaire voorzieningen geleverd aan bijna 1,6 miljoen mensen;**
- **hygiënepakketten uitgereikt aan bijna 1,4 miljoen mensen, en voorlichting aan meer dan 940.000 mensen;**
- **financiële schenkingen gedaan aan meer dan 270.000 mensen om in hun behoeften en die van hun gezinnen te voorzien;**
- **geld-voor-werk projecten uitgevoerd in dorpen, waardoor 200.000 mensen contant geld in handen kregen en de lokale economie werd gestimuleerd;**
- **12.000 winterpakketten (dekens, truien, dekbedden) in KPK gedistribueerd;**
- **en is er noodonderdak gebouwd voor 232.000 mensen.**

Oxfam steunt nu veel van dezelfde mensen, en anderen, terwijl zij naar hun dorpen terugkeren en hun levens weer opbouwen.

‘Wij hebben in het afgelopen jaar aanzienlijke successen geboekt met het bereiken van 2,4 miljoen mensen,’ zegt Ahmad Khalid, medelandendirecteur van Oxfam. ‘Onze partnerorganisaties waren uiterst belangrijk om ons in staat te stellen dit aantal mensen te bereiken. Zonder hen hadden wij dit nooit kunnen doen.’

Oxfam probeert steeds om de behoeften van vrouwen de eerste prioriteit te geven. Overal bereikten de programma-activiteiten een groot aantal vrouwen als hoofdbegunstigden. In Sindh en Punjab werden maatregelen genomen om aparte wasgelegenheden en toiletten te bouwen, van belang voor de privacy, waardigheid en veiligheid van vrouwen die in kampen wonen. Het was echter niet mogelijk om in alle kampen aparte wasgelegenheden en toiletten te bouwen, vanwege het aantal mensen dat Oxfam met grote haast probeerde te bereiken. Oxfam zorgde ervoor dat kwetsbare door vrouwen geleide gezinnen met prioriteit contant geld ontvingen, een belangrijke manier om vrouwen in staat te stellen over het gezinsbudget te besluiten. Wij zorgden er ook voor dat geldbonnen aan vrouwen en mannen in hun eigen tenten en huizen werden overhandigd, een kleine maar belangrijke manier om ervoor te zorgen dat mensen hun gevoel van eigenwaarde behielden. Het is van belang om alle noodhulp vanuit een genderperspectief te evalueren en ervan te leren, zodat de positieve initiatieven van vrouwen tijdens de crisis niet verloren gaan in de herstelfase.

Noodhulp op deze schaal was nooit mogelijk geweest zonder een verfijnde logistiek. Oxfam's team in Pakistan heeft een netwerk van leveranciers en fabrikanten die het goed kent. Bij hen kocht Oxfam de goederen en materialen, van lappen plastic tot hout voor latrines en vervoersmiddelen. Partnerorganisaties in getroffen gebieden kochten ook noodhulpgoederen en uitrusting van plaatselijke handelaren, een effectieve manier om noodhulp zo snel mogelijk bij de dorpen te brengen. Oxfam heeft ook voor de eerste keer zijn nieuw systeem voor projectplanning getoetst, Helios. Hierdoor kon zij de voorraden in de verschillende waarhuizen precies bijhouden. Toen de noodsituatie in het noorden veranderde kon Oxfam 138.600 dollar aan noodhulpgoederen lokaliseren en overdragen aan het programma in het zuiden, waardoor tijd bespaard werd en verspilling verminderd.

Geografische respons

Regio	Oxfam: aantal ontvangers van noodhulp per regio
Khyber Pakhtunkhwa	1.101.994
Azad Jammu Kashmir	13.370
Punjab	210.101
Sindh	1.143.784
Totaal	2.469.249

Sectorale respons

Oxfam's respons richtte zich op de terreinen waar het, en zijn partners, de meeste deskundigheid heeft. Dit betrof vooral de levering van schoon water, sanitaire voorzieningen en gezondheidsprogramma's, en ook de distributie van noodvoedsel, levering van bouwmaterialen voor onderdak, kleine geldschenkingen om in basisbehoeften te kunnen voorzien, en middelen voor de reddingsacties. Oxfam en zijn partners richtten streef ernaar dat gezinnen volledige hulppakketten ontvingen, dus de mensen die baat hadden bij waterleveranties, sanitaire voorzieningen en zorg, ontvingen ook noodvoedsel of geld, of onderdak.

Deze tabel toont de uitgaven in deze drie sectoren. Uitgaven in andere categorieën staan in het financiële hoofdstuk vermeld. De tabel toont ook het aantal ontvangers van steun in deze interventie. Let wel, sommige mensen kregen water, sanitaire voorzieningen en zorg. Zij werden ook gered, en/of kregen steun in de vorm van noodvoedsel, werk aan levensonderhoud en/of onderdak.

Sector	Uitgaven per per sector (\$)	Oxfam: aantal ontvangers van noodhulp per sector
Water, sanitaire voorzieningen en openbare gezondheid	20.962.514	1.594.295
Voedsel en levensonderhoud	19.185.375	642.616
Onderdak	2.972.366	232.338

De reikwijdte van dit rapport

Dit rapport beschrijft de vooruitgang die Oxfam en zijn partners tot nu toe hebben gemaakt en wat de organisatie in de toekomst van plan is. Oxfam kijkt naar zijn respons in de volgende vijf terreinen:

- **water, sanitaire voorzieningen, hygiëne, alarmsysteem en evacuatie;**
- **voedselzekerheid, levensonderhoud en onderdak;**
- **beleidsbeïnvloeding en werk om resultaten te bereiken voor arme mensen;**
- **verantwoording;**
- **werk met partnerorganisaties.**

Dit rapport is bedoeld als een manier om verantwoording af te leggen aan individuen, overheden en andere instanties die gul hebben gegeven aan Oxfam's humanitaire fonds, en aan partnerorganisaties en bondgenoten, medewerkers en vrijwilligers. Oxfam is als eerste verantwoording schuldig aan de mensen wier levens het wil verbeteren, waarvoor de details van het mechanisme hiervoor op pagina 26 worden beschreven. Een financieel hoofdstuk aan het einde van dit rapport geeft een overzicht van verworven en bestede middelen. Het laatste hoofdstuk – de toekomst – behandelt Oxfam's plannen om mensen in de herstelfase te helpen, en geeft in grote lijnen aan wat er vervolgens moet gebeuren terwijl de regering van Pakistan, met steun van de internationale gemeenschap, begint aan de wederopbouw van het land.

Casestudies

Terwijl in november 2010 het water begon te dalen, keerden mensen naar hun huis terug, om die vernield terug te vinden, en het land sompig en onvruchtbaar. Oxfam werkte met zijn partners, Participatory Development Initiative (DPI), in 92 dorpen in Shikarpur, Sindh, en ondersteunde daar 6.200 gezinnen (ongeveer 43.000 mensen) in hun terugkeer.

Halima, 30, is een van de teruggekeerden: 'Toen wij de rivier zagen stijgen lieten wij alles achter ons. Ik nam één kind, mijn man droeg het andere, en onze vijfjarige liep met ons mee. Wij waren die dag allemaal erg bang. We dachten dat we gingen sterven.'

Nu is Halima en haar gezin weer thuis, maar woont zij in een tent. Het leven is zwaar en zij kunnen geen werk vinden. 'Het duurt twee of drie jaar om genoeg geld te sparen voor een nieuw huis. Die kost ongeveer 70.000 roepies (581 euro). De tent is heet in dit weer, maar wij hebben geen keus.'

'Wij zijn dankbaar voor de hulp van Oxfam en DPI. We konden wat geld verdienen met werk, waardoor wij de spullen konden kopen die we echt nodig hadden,' zegt Halima. Halima ontving 21.000 roepies (174 euro) in drie tranches voor het naaien van dekbedden, en haar man ontving hetzelfde bedrag voor het puin ruimen in het dorp, op de wegen en in irrigatiekanalen.

Duizenden andere gezinnen hebben baat gehad bij de geld-voor-werk projecten van Oxfam, waardoor mensen wat geld konden verdienen terwijl zij aan het herstel van hun dorpen en huizen werkten. Dit heeft ook bijgedragen aan een gevoel van eigendom en verantwoordelijkheid van de gemeenschappen, en aan een gevoel van tevredenheid met de resultaten.

Halima en haar gezin staan naast hun tent in het kleine dorp Shikarpur in Sindh.
Foto: Timothy Allen/Oxfam

1. Water, sanitaire voorzieningen en hygiëne (WASH)

Oxfam is leider in de specialistische levering van water, sanitaire voorzieningen, openbare gezondheid en hygiënevoorlichting ten tijde van nood. In Pakistan ging het werk op alle terreinen snel van start. Naarmate de omvang van de behoeften duidelijk werd, paste Oxfam zijn benadering aan en nam beslissingen hoe zo snel mogelijk zo goed mogelijk zo veel mogelijk mensen te bereiken. In het ontwerpen van een respons op deze schaal moet Oxfam rekening houden met zaken als kwaliteit, geschiktheid, snelheid en kosten – en het was duidelijk dat snelheid en kosten van het allergrootste belang waren om levens te redden. Dit gaf aanleiding tot het besluit tot één grootschalig programma waarbij basale goederen zo snel mogelijk aan zo veel mogelijk mensen werden uitgereikt. Dit was een vanzelfsprekende en geëigende respons op een noodsituatie van deze omvang.

Respons van Oxfam

In elke noodsituatie is de levering van schoon water, veilige hygiëne en sanitaire voorzieningen van cruciaal belang om levens te redden en de dreiging van ziektes te verminderen. Oxfam was in staat om bijna 1,6 miljoen mensen te bereiken met schoon water, middels de installatie van waterreservoirs, herstel van waterbronnen en –leidingen, en aanvoer van water per vrachtwagen voor dorpen zonder veilige waterleveranties. Oxfam leverde ook hygiënepakketten aan bijna 1,4 miljoen mensen, met daarin zaken als zeep, handdoeken, menstruatiedoeken, plastic kan voor het wassen, en emmers met deksels. Het werk aan sanitaire voorzieningen en hygiëne omvatte ook de bouw van noodlatrines en badhuizen, openbare voorlichtingscampagnes. Ook werd ervoor gezorgd dat de voorzieningen voor het handen wassen in de buurt van latrineblokken lagen.

Khyber Pakhtunkhwa

Soort programma	Aantal in WASH doelgroep per regio
Waterleveranties	881.716
Sanitaire voorzieningen	567.082
Hygiënevoorlichting	553.880
Hygiëne- en gezinspakketten	591.213

Azad Jammu Kashmir

Soort programma	Aantal in WASH doelgroep per regio
Waterleveranties	12.803
Sanitaire voorzieningen	12.575
Hygiënevoorlichting	656
Hygiëne- en gezinspakketten	660

Punjab

Soort programma	Aantal in WASH doelgroep per regio
Waterleveranties	121.584
Sanitaire voorzieningen	35.882
Hygiënevoorlichting	83.522
Hygiëne- en gezinspakketten	102.760

Sindh

Soort programma	Aantal in WASH doelgroep per regio
Waterleveranties	578.192
Sanitaire voorzieningen	290.647
Hygiënevoorlichting	472.878
Hygiëne- en gezinspakketten	698.596

Uitdagingen

De grootste uitdaging voor Oxfam was de schaal en de zich steeds veranderende aard van de zich ontwikkelende noodsituatie. En na het besluit om zo veel mogelijk levens te redden, was er ook de enorme logistieke uitdaging om noodgoederen in de getroffen gebieden te leveren. De distributie van goederen in kampen en afgelegen dorpen hield in dat goederen met grote vrachtwagens vervoerd werden, vervolgens in een jeep met vierwielaandrijving vanwege het terrein, om dan naar de afgelegen gebieden met de hand gedragen te worden.

In kampen, waar schoon per water per vrachtwagen aan grote aantallen mensen geleverd kon worden, repareerde Oxfam snel de handpompen, zette er nieuwe latrineblokken neer, en installeerde wastafels en badgelegenheden. Emmers, zeep, handdoeken en andere spullen in Oxfam's hygiënepakketten werden uitgedeeld, en kampcomités werden opgezet om ervoor te zorgen dat de omgeving schoon bleef. In noodsituaties werkt Oxfam samen met andere hulporganisaties, lokale organisaties en overheidsinstanties in een 'responscluster' ter coördinatie van de activiteiten. Oxfam nam deel aan een technische werkgroep in de sector water, sanitaire voorzieningen en gezondheid.

Activiteiten rondom gezondheid zijn een integraal deel van Oxfam's benadering tot water en sanitaire voorzieningen. De focus ligt op het werken met de mensen in de kampen om de risico's op diarree en cholera te verminderen. Er wordt dan voor gezorgd dat de bewoners de gezondheidsrisico's begrijpen van het wonen in overvolle kampen, en dat het cruciaal is dat zij voedsel en schoon water weg houden van gevaarlijke plekken waar mensen zich wassen en fecaliën achterlaten. Oxfam heeft in de kampen innovatieve programma's uitgevoerd, waarbij vaak met kinderen als veranderaars gewerkt werd. In dorpen richtten Oxfam en zijn partners zich meestal op invloedrijke personen in de gemeenschap, die met vaardigheden worden uitgerust om ervoor te zorgen dat de waterpompen en latrines schoon worden gehouden, en dat de boodschap over het ziektevrij houden van het kamp wordt onderschreven.

De hygiënepakketten die Oxfam uitdeelde kosten net geen 1.939 roepies (16 euro). Elk bevatte twee emmers met deksels (een met een kraan voor het drinken), waterzuiveringstabletten, wasmiddelen, twee handdoeken, 15 stukken zeep, een plastic kan, en doek dat in lappen geknipt kan worden voor de menstruatie.
Foto: Jane Beesley/Oxfam

Bewoners van het Thatta-kamp in Hyderabad, Sindh, halen water van een vrachtwagen die dagelijks 8.000 liter levert om in de waterbehoefte van 12.000 mensen te voorzien.

Foto: Oxfam

Oxfam's humanitaire teams staan altijd klaar, plannen vooruit om ervoor te zorgen dat noodhulpvoorraden op strategische locaties aanwezig zijn, waardoor zij snel noodhulpgoederen kunnen distribueren. Partnerorganisaties die deelnamen aan Oxfam's rampenplannen waren voorbereid om in een noodsituatie op te treden, en onderstreepten het belang van noodhulpreserves die in de allereerste fase aangesproken kunnen worden. Noodgoederen en materialen werden vervolgens grootschalig opgekocht en tot pakketten verwerkt voor vervoer naar de gebieden met de meeste nood. Veiligheid is een probleem in alle interventies van Oxfam. Oxfam werkt niet met bewapende bewakers, zoals de VN dat wel doet, en het moest altijd met de nodige voorzichtigheid optreden. Vaak werd ervoor gekozen om geen aandacht te trekken door merk- en logoze goederen te distribueren. Het werk met lokale partners speelde ook een essentiële rol in het vergroten van de veiligheid van de interventie, omdat hun lokale kennis het mogelijk maakte dat activiteiten effectief en veilig werden uitgevoerd.

In het algemeen is het Oxfam's programma rondom water en sanitaire voorzieningen gelukt om rekening te houden met de privacy en waardigheid van mensen, en heeft zich op vrouwen en andere kwetsbare groepen gericht, zoals ouderen en gehandicapten. Oxfam erkent dat er op sommige terreinen ruimte is voor verbetering en innovatief denken. Het weet, bijvoorbeeld, dat de respons beter had kunnen zijn geweest als het de lokale capaciteit had gehad (vooral in gebieden die niet gewend zijn aan overstromingen), meer focus op schoonmaakcampagnes vanaf de allereerste interventie, en betere betrokkenheid van dorpsgroepen in Boven-Sindh.

Oxfam spande zich in om te verzekeren dat vrouwen betrokken werden bij de discussies over de inhoud van hygiënepakketten, en produceerde foto's van de inhoud op posters en in brochures, zodat ongeletterden precies wisten wat zij ontvingen. Het distributieproces omvatte ook demonstraties over hoe deze spullen te gebruiken, en in sommige gevallen verschaften de partners vervoer aan vrouwen zodat zij hun pakketten naar huis konden brengen.

Casestudies: Veilig en hygiënisch

Greppellatrines worden vaak gebruikt in de eerste fases van een noodsituatie. Ze zijn een snel en gemakkelijk te onderhouden middel waardoor mensen veilig naar de wc kunnen. De greppels zijn ondiep, besmetten het grondwater niet, en zijn goedkoop, zo'n 620 roepies (5 euro) per stuk. Oxfam en de lokale partner Pakistan Community Development Programme, toonde dorpeelingen hoe 118 greppellatrines te graven en te onderhouden, omringd door plastic doeken en vlak bij de huizen.

Basraja dekt de inhoud van haar gegraven wc af met as om de stank te verminderen. 'Voordat we deze wc's hadden moesten we 's nachts naar buiten, en was er geen privacy,' zegt zij. 'Nu voel ik me veilig. Wanneer de greppel vol is, dekken wij die af met aarde en graven we een nieuwe.'
Foto: Jane Beesley/Oxfam

2. Voedselhulp, levensonderhoud en onderdak (EFSL)

Om levens te redden en in de eerste behoeften te voorzien, zorgt Oxfam ervoor dat mensen voedsel te eten hadden, kleren om te dragen, en geld om medicijnen en kleren aan te schaffen. Toen de eerste noodhulpfase ten einde liep keerden mensen terug naar huis. Oxfam richtte zich toen op het steunen van mensen met geld-voor-werk projecten, waarmee man en vrouwen via werk geld konden verdienen, en waarmee werd bijgedragen aan een gevoel van normaal leven in een crisissituatie. Dit is niet een van Oxfam specialisaties, maar desondanks was het ook van belang dat er een onderdakprogramma op kleinere schaal werd opgezet in de gebieden waar de programma-activiteiten zich concentreerden.

Respons van Oxfam

Per juli 2011 hebben ruim 600.000 baat gehad bij het voedselzekerheids- en levensonderhoudprogramma van Oxfam:

- 150.000 mensen ontvingen van Oxfam gereedschap, zaden en steun om groentetuintjes te beplanten, en nog eens 38.000 mensen kregen dezelfde goederen om hun akkerland te beplanten. Nog eens 17.000 mensen kregen ook advies, voedsel en veterinaire zorg voor hun vee.
- 36.000 kregen geld en training om hen te helpen hun kleinbedrijven weer op te laten leven, en 7.600 mensen kregen vishengels en lijnen om vis te vangen, een waardevolle bijdrage aan het gezinsdieet.
- Oxfam heeft gekookt voedsel en voedselrantsoenen onder ruim 79.000 mensen gedistribueerd, waarbij kampbewoners volledig werden betrokken bij het koken en verdelen van de maaltijden aan mensen in nood.

Khyber Pakhtunkhwa

Soort programma	Aantal in EFSL-doelgroep per regio
Geld-voor-werk	151.356
Geldschenkingen	116.626
Steun aan herstel evensonderhoud	70.000
Totaal	337.982

Azad Jammu Kashmir

Soort programma	Aantal in EFSL-doelgroep per regio
Geld-voor-werk	567
Totaal	567

Punjab

Soort programma	Aantal in EFSL-doelgroep per regio
Levering van voedsel	15.410
Totaal	15.410

Sindh

Soort programma	Aantal in EFSL-doelgroep per regio
Geld-voor-werk	46.481
Geldschenkingen	155.519
Financiële en andere steun aan mensen om hun kleinbedrijf weer op te laten leven	21.852
Levering van gekookt en ongekookt voedsel	63.834
Subsidies voor ondernemingen	971
Total	288.657

Onderdak

Oxfam heeft bijgedragen om voor 232.000 mensen onderdak te leveren. De eerste activiteiten vonden in augustus tot en met november 2010 plaats in KPK, Punjab en Sindh, waar Oxfam meteen na de ramp in de bergachtige streken Nowshera en Charsadda tot actie kwam. De massale overstromingen trokken toen naar het zuiden van Punjab (de districten Rajanpur, Muzaffargarh, Multan, Dera Ghazi Khan, Bhakkar en Layyah) en vervolgens naar Boven en Beneden-Sindh, naar Kashmore, Jacobabad, Shadadkok, Jamshoro en Thatta. Daar werden pakketten onder gezinnen gedistribueerd die bestonden uit plastic doek met touw, spijkers, chemisch behandelde muggennetten, wat gereedschap zoals een hamer en zaag, bamboepalen, kruiwagens en metalen ringen, zodat zij hun huizen konden herstellen voor de aanvang van de koude wintermaanden. In Sindh, waar mensen meer tijd hadden om te evacueren, leverde Oxfam kleinere, meer draagbare pakketten, met de bedoeling bij terugkeer de wederopbouw te steunen.

Oxfam voert nu een experiment uit om de huizen in Dadu, Sindh, aan te passen en te versterken, waardoor 144 huishoudens in twee dorpen hun huizen minder kwetsbaar maken voor overstromingen. Oxfam hoopt dat anderen dit experiment gaan repliceren in andere door de overstroming getroffen gemeenschappen, met de hulp van NGO's. Momenteel kosten de huizen die veel van de grotere organisaties bouwen, zoals de UNHCR en VN-Habitat, tot 85.160 roepies (708 euro). Het experiment kan een kostenbesparend alternatief opleveren, met kosten die Oxfam raamt op 35.000 roepies (291 euro) per huis.

Hulp met noodonderdak

Noodonderdak	Aantal in doelgroep per regio
Khyber Pakhtunkhwa	33.942
Punjab	91.931
Sindh	106.465
Totaal	232.338

Les défis

Zoals met Oxfams werk rondom water en sanitaire voorzieningen, waren de schaal en logistiek in een dergelijk divers gebied de grootste uitdaging. De responsstrategie was gebaseerd op eerder werk met ontheemde mensen in de Swatvallei in KPK, en dit stond toe dat wij heel snel een groot aantal mensen bereikten.

Om veiligheidsredenen besloot Oxfam om geen contant geld uit te delen, maar gebruikte het cheques en waardebonnen om hetzelfde doel te bereiken – een kleine injectie van geld om mensen door de eerste fase na de ramp heen te helpen. In KPK sprak Oxfam met plaatselijke handelaren en zetten een systeem op waarbij mensen waardebonnen kregen om te ruilen tegen de goederen die zij nodig hadden, en een ander systeem waarbij Oxfam cheques distribueerde onder kwetsbare gezinnen, waarvan 70% door vrouwen werd geleid. In andere regio's, zoals Sindh, met een betere toegang tot banken, distribueerde Oxfam cheques naar behoefte, elk met een waarde tussen 5.000 roepies (42 euro) en 25.000 roepies (208 euro), zodat gezinnen essentiële zaken konden kopen, zoals medicijnen, kleding en extra voedsel.

De regering van Pakistan voerde Watan-kaarten in tijdens deze noodsituatie. Hierdoor kregen getroffen gezinnen recht op een eerste betaling van 20.000 roepies (166 euro). En er zijn plannen om een tweede bedrag later dit jaar uit te delen. Voor dergelijke betalingen moeten gezinnen hun identiteit kunnen aantonen, met behulp van een geautomatiseerde nationale identiteitskaart (Engelse afkorting: CNIC). De verspreiding van Watan-kaarten verliep tergend langzaam omdat veel mensen hun identiteitskaart waren verloren. Dus stelde Oxfam maatregelen in die ervoor moesten zorgen dat mensen zonder CINC-kaarten toch nog aan zijn programma konden deelnemen. Betrouwbare dorpelingen ontvingen cheques van Oxfam ter waarde van 5.000 roepies (42 euro) die zij te gelde konden maken ten behoeve van mensen die niet waren geregistreerd. Dit was zeker geen foutloos systeem om iedereen te bereiken, maar stelde Oxfam wel in staat om mensen te helpen die anders geen financiële hulp ontvangen zouden hebben.

Casestudies: Een geldinjectie van belang

Zoals vele gezinnen, keerden Hasan en zijn gezin terug zodra het water in hun dorp zakte. Het landschap was kaal, werk was er moeilijk te vinden, en het lemen huis is door een tent vervangen. Oxfam en zijn partner PDI hebben waterleveranties en sanitaire voorzieningen in zijn dorp opgezet, en helpen de bewoners nu met een geld-voor-werk programma, waardoor zij geld verdienen met het ruimen van puin, irrigatiekanalen en wegen.

Hasan heeft van Oxfam drie cheques ontvangen met een totale waarde van 27.000 roepies (216 euro) die hij in een nabij gelegen stad voor geld kon inwisselen. Elke cheque had een waarde van 9.000 roepies (74 euro) en stelde Hasan en zijn gezin in staat om benodigdheden te kopen. 'Toen ik van PDI de cheque kreeg, ging ik naar de Khan Pur om het te verzilveren, en vervolgens naar de bazaar waar ik tarwe, meel, rijst, suiker, olie, kleding en wat mobiel tegoed kocht.'

Ali Hasan houdt een cheque vast die hij van Oxfam had gekregen voor drie maanden werk als arbeider, waarbij hij zijn dorp en omliggende velden hielp schoonmaken.

Foto: Timothy Allen/Oxfam

Ali Hasan, zijn vrouw Mamtaz en kinderen lopen door de velden die zij ooit verbouwden in het dorp Noor Muhammad in Shikarpur. 'We baden elke dag dat iemands ons zou komen helpen,' zegt hij. 'Toen kwam Oxfam naar ons dorp en kregen wij geld voor werk, waardoor wij konden overleven.'

Foto: Timothy Allen/Oxfam

Casestudies: Geld voor dekbedden

In dorpen waar vrouwen betaald werk niet gewend waren, of niet gewend waren hun huis en dorp te verlaten, ontwikkelden Oxfam en LASOONA een programma waardoor vrouwen geld konden verdienen met het thuis maken van dekbedden, truien en sjaals. Die werden vervolgens gedistribueerd als onderdeel van winterpakketten.

Abdul Majid Khan, coördinator levensonderhoud van Oxfam, legt uit: 'Oxfam levert het geld om vrouwen 5.600 roepies (46 euro) te betalen voor twee warme producten. We verhoogden dit in de Swatvallei, waardoor vrouwen 11.200 roepies (93 euro) konden verdienen. Ons programma met vrouwen in KPK, Sindh en Punjab was erg succesvol, en gaf veel van de vrouwen een unieke gelegenheid om met werk wat geld te verdienen.'

Oxfam en partner LASOONA volgden een geld-voor-werk benadering waarmee vrouwen geld kunnen verdienen met het maken van traditionele dekbedden voor gezinnen die anders 's winters kou zouden lijden.
Foto: Jane Beesley/Oxfam

Mahrán, 18, heeft sjaal geborduurd in het geld-voor-werk programma van Oxfam. 'De sjaal die wij maken gaan naar mensen die hun huis hebben verloren en geen kleren meer hebben voor de winter. Ik ben blij dat ik wat geld kan verdienen om dingen te kopen, en van binnen gelukkig omdat ik werk voor iemand die hulp nodig heeft. We hebben een groot trauma doorstaan en dit werk helpt ons ons eroverheen te zetten. Het werk is gedetailleerd en helpt ons om niet aan de gebeurtenissen te denken.'
Foto: Jane Beesley/Oxfam

3. Resultaten voor mensen in armoede

Naast de eigen programma's in respons op de noodsituatie, speelt Oxfam, samen met zijn partners, een cruciale rol in het beïnvloeden van de beslissingen van andere organisaties – overheden, en multinationale en internationale instanties – die een veel grotere capaciteit hebben om een significante respons en wederopbouwresultaten te leveren. Oxfams heeft altijd de benadering gevolgd die de beste uitkomsten voor arme mensen oplevert, en geeft hen een communicatielijn waardoor zij hun legitieme zorgen op het hoogste niveau kunnen aankaarten.

In een respons op een natuurramp van deze omvang is het van cruciaal belang dat Oxfam effectief met anderen samenwerkt – met de regering van Pakistan en met andere lokale en internationale NGO's. Hierbij worden verschillende standpunten en meningen geventileerd. De discussies zijn soms moeilijk, dus is het nodig om alternatieve benaderingen te erkennen en de communicatielijnen open te houden.

Respons van Oxfam

Naarmate de omvang van de ramp groter werd, ondernam Oxfam lobby- en campagnewerk om bij de internationale donorgemeenschap aan te dringen op voldoende fondsen voor de omvang van de noden, en om ervoor te zorgen dat een significant aandeel van dat beschikbare geld via NGO's werd gekanaliseerd, zoals Oxfam, om zo snel mogelijk getroffen dorpen te bereiken met nood- en wederopbouw hulp.

Samen met het Pakistan Humanitarian Forum woonde Oxfam ook belangrijke bijeenkomsten bij, zoals die met het Pakistan Development Forum en Friends of Democratic Pakistan, om druk op de Pakistaanse regering uit te oefenen, en op de VN en andere donoren, zodat zij hun financiering zouden verhogen en erop zouden toezien dat de internationale gemeenschap volledig betrokken blijft bij het lange termijn herstel en wederopbouwinspanningen van Pakistan.

Op 26 januari 2011 publiceerde Oxfam het briefing paper Six Months into the Floods, een beleidsdocument dat analyseert wat tot nu toe allemaal is bereikt, en deed aanbevelingen voor wat er vervolgens moet gebeuren om de wederopbouw ten voordele van arme mensen te laten zijn, en duurzaam. Oxfam stelde dat als Pakistan een kans op een betere toekomst naar eigen inzicht wil hebben, dan dient de overheid urgente stappen te ondernemen voor de uitvoering van een alomvattend ontwikkelingsprogramma gericht op de lange termijn weerbaarheid.

De volgende kwesties zijn voorbeelden van momenten waarop Oxfam en zijn partners sterk voelden dat iets meteen gedaan moest worden:

- Naarmate de omvang van de ramp duidelijk werd, ging Oxfam campagne voeren voor voldoende fondsen van de donorgemeenschap, inclusief de besteding via NGO's van een deel van deze fondsen, opdat de noodhulp- en eerste herstelinspanningen zo snel mogelijk bij de getroffen mensen belandden. Samen met het Pakistan Humanitarian Forum bezocht Oxfam ook bijeenkomsten waar de Pakistaanse overheid, VN en donoren samenkwamen – zoals het Pakistan Development Forum en Friends of a Democratic Pakistan. Zij zorgden ervoor dat donoren zich bleven inzetten in zowel de lange termijn wederopbouw als de noodhulpfase.
- Overlevenden van de overstromingen die onderdak hadden gezocht in officiële kampen, scholen en andere openbare gebouwen werden er wel eens uitgezet. Oxfam zette overheidsmedewerkers en de VN onder druk om te verzekeren dat alle terugkeer vrijwillig is, op basis van informatie, en veilig en waardig. Dit is nodig om ervoor te zorgen dat mensen in hun behoeften voorzien blijven, en voor de lange termijn duurzaamheid.
- Oxfam bouwde een sterk argument op voor minimumcriteria die bij kampsluitingen gevolgd moeten worden, inclusief het verzoek van de betrokken overheid en de internationale hulpgemeenschap om mensen van te voren te waarschuwen zodat zij de tijd krijgen om zich voor te bereiden, en dat vervoer wordt geregeld voor de mensen die dat niet hebben.
- Naarmate mensen naar huis terugkeren, wordt de kwestie van landrechten en toegang tot land steeds urgenter. Oxfam heeft met de VN, NGO's en INGO's gewerkt om manieren te vinden waarop landloze boeren geholpen kunnen worden wanneer ze naar huis terugkeren. Wanneer het herstel begint is het van groot belang dat de armste mensen worden gehoord. Oxfam steunt maatschappelijke groepen en dringt er bij de regering en multinationale instanties op aan dat zij arme mensen goed consulteren en met hen de herstelplannen bespreken, om ervoor te zorgen dat hun belangen gerespecteerd worden.
- In een land met breed verspreid geweld tegen vrouwen, waar aangiftes vol stigma en risico's zijn, werkt Oxfam met een cluster NGO's dat rondom de bescherming van vrouwen actief is. Zij uitten hun zorgen over de mate waarin de overstromingen de risico's voor vrouwen vergrootten, waarbij zij de overheid, ambtenaren, de politie en de hulpgemeenschap opriepen om een functionerend verwijzings- en steunmechanisme op te zetten voor vrouwen die geweld hebben ervaren.
- De federale overheid van Pakistan nam positieve stappen met een verlichting (maar geen schorsing) van de beperkingen op hulporganisaties en binnenlandse reizen van personeel, en verstrekke visa aan buitenlandse hulpmedewerkers bij aankomst, zodat die snel ingezet konden worden. Echter, later ingevoerde beperkingen belemmerden Oxfam's vermogen om te werken. Oxfam roept de overheid op om het voor buitenlandse organisaties gemakkelijker te maken om een zgn. Geen Bezwaarcertificaat (Engelse afkorting: NOC) te bemachtigen, waardoor zij in minder veilige gebieden kunnen werken, zoals KPK, de tribale regio's, en delen van Baluchistan.
- Oxfam werkt met het Pakistan Humanitarian Forum om de Pakistaanse overheid en het VN-stelsel aan te zetten hun activiteiten rondom zaken als ondervoeding op te schalen.

Casestudies: Schulden rijzen de pan ut

Over heel Pakistan heeft de overstroming landbouwgrond vernield. Een onvoorstelbare 2.5 miljoen hectare aan gewassen is verloren gegaan (www.pakresponse.org). Punjab is een van de zwaarst getroffen provincies, en Pakistan's graanschuur, waar 70% van 's lands tarwe wordt geproduceerd.

Syeda en Munir Ahmad hadden nu hun tarwe moeten zaaien in het dorp Lashkar Pur in het zuidwesten van Punjab. Toen zij hoorden dat een overstroming onderweg was bouwden zij een lemen muur om hun velden te beschermen. 'Onze katoenoogst stond klaar om geplukt te worden,' zegt Mjnir. 'Nu is het allemaal verdwenen en hebben we alleen nog een koe over.'

Het Wereldvoedselprogramma heeft geraamd dat de helft van de voorraden tarwezaad in Punjab zijn vernietigd, en dat is desastreus voor boeren als Munir. 'Vroeger betaalden wij 2.000 roepies (17 euro) voor een baal, en nu kosten ze 2.500 roepies (21 euro) per stuk. Ze weten dat onze zaadvoorraden zijn vernietigd en dat wij zaad onder elke voorwaarde kopen.'

Met het verlies van de katoenoogst is het gezin een cruciale bron van inkomsten kwijt geraakt, inkomsten die zij nodig hebben om de schulden af te betalen die zij waren aangegaan om de volgende tarweoogst te kunnen financieren. 'We moeten in oktober weer zaaien,' zegt Munir. 'We gaan onze best doen. We gaan proberen geld te lenen om voor het zaad te betalen. We hebben geen keus, we moeten dit doen, om onze kinderen.'

Ahmad en Syeda zijn geen uitzondering. In Zuid-Punjab en andere gebieden gaan boeren een harde toekomst tegemoet. De regering en de internationale gemeenschap moeten prioriteit geven aan hulp voor boeren die hun land voor het nieuwe seizoen in gereedheid brengen.

Syeda en Munir Ahmad
Foto: Jane Beesley/Oxfam

4. Verantwoording

Oxfam is in de eerste plaats verantwoording schuldig aan de mensen wier levens het probeert te verbeteren. Oxfam vindt dat, wanneer het de tijd neemt om gemeenschappen te vragen of de noodhulpinterventies werken, het zijn benadering kan aanpassen en meer geschikte en duurzame effecten kan bewerkstelligen.

Oxfam weet dat in de meeste noodsituaties vrouwen zwaarder getroffen worden dan mannen. Het probeert ervoor te zorgen dat zijn werk met gemeenschappen – in kampen of dorpen – diverse benaderingen heeft, waarbij rekening wordt gehouden met de meningen van vrouwen, mannen en kinderen, en het programma scherper wordt gericht op de reële behoeften.

Azra is een programmamedewerker bij Oxfam's partner LASOONA, met verantwoordelijkheid voor geld-voor-werk projecten in de Swatvallei. 'Dit is de eerste keer dat een vrouw in deze functie werd benoemd. Vrouwen staan vooraan in alle activiteiten, en dat is een belangrijke verandering voor vrouwen en de organisatie,' zegt zij.
Foto: Jane Beesley/Oxfam

Toen Oxfam en zijn partners hygiënepakketten in de kampen en dorpen distribueerden, vertoonden zij ook de inhoud op een groot spandoek, zodat mensen konden zien wat zij zouden krijgen. In meer traditionele gebieden, waar vrouwen vaak niet kunnen lezen en zelden deelnemen aan openbare bijeenkomsten, heeft Oxfam deze informatie in kleurrijke brochures laten opnemen, met foto's van alle spullen.
Foto: Jane Beesley/Oxfam

Respons van Oxfam

- Oxfam heeft effectieve, basale verantwoordingsmechanismen opgezet, zoals de vestrekking van mobiele telefoonnummers zodat mensen hun zorgen kunnen melden. Oxfam's partners hebben ook informatiepunten in de kampen opgezet, waar bewoners belangrijke details kunnen uitzoeken, of over dagelijkse gebeurtenissen. Het was belangrijk dat bewoners wisten dat hun zorgen en klachten dagelijks op effectieve wijze behandeld zouden worden. In de kampen vermeldden spandoeken de mobiele telefoonnummers die mensen konden bellen.
- Verschillende comités werden opgezet voor bewoners die afzonderlijke kampdiensten of –voorzieningen beheerden, ook uitgerust met mobiele telefoonnummers die mensen konden bellen. Van wezenlijk belang voor het succes, was de verscheidenheid aan mensen in de comités: mannen, vrouwen, kinderen, verschillende stammen of clans. Soms werden subgroepen voor vrouwen opgezet om ervoor te zorgen dat zij vrijuit konden praten.
- Was- en sanitaire voorzieningen waren voor vrouwen een belangrijke zorg. Er waren zowel positieve als negatieve reacties op Oxfam's werk. In districten als Nowshera-Feroze en Jamshoro (Sindh), Muzaffargarh, Layyah, Bakkhar, Rajan Pur en Dera Ghazi Khan (Punjab), en in kampen als Jamshoreo, Kashmore en Thatta (Sindh) heeft Oxfam badvoorzieningen, toiletten en wasruimtes voor menstruatielappen opgezet die goed vielen bij vrouwen. Echter, in sommige kampen zonder die voorzieningen hadden vrouwen problemen om een privé plek voor wassen en wc-bezoek te vinden.
- De programma's in de kampen werden aangepast in respons op reacties vanuit de gemeenschap over hoe sanitaire voorzieningen zo goed mogelijk te installeren. Het Laar Humanitarian and Development Programme (LHDP), een van Oxfam's partners in Boven-Sindh, werkte in een kamp in Tando Allah Hafiz waar vrouwen de kamplatrines niet gebruikten. Na gesprekken met de vrouwen werd het duidelijk dat het plastic doek rondom de aparte wc's de temperatuur deden stijgen, en dat zij het lawaai vreesden dat het plastic in de wind maakte. LHDP paste toen het ontwerp van de latrines aan, waarbij zij er gemeenschappelijke toiletten van maakten en de plastic doeken met gedroogd struikgewas vervingen.

Uitdagingen

Oxfam's besluit om met zijn noodhulp zo veel mogelijk mensen zo snel mogelijk te bereiken heeft het zeker moeilijker gemaakt om men ontvangers van hulp in gesprek te gaan over de geschiktheid van zijn interventies. Desondanks zijn er oprechte pogingen ondernomen om dit belangrijk aspect van ons werk in alle programma's te integreren.

Casestudies: Volksonderzoek

Het is van het grootste belang dat de behoeften van door de overstroming getroffen mensen in het hart van de wederopbouw komen te staan, als wij hun levens dusdanig willen herstellen dat zij minder kwetsbaar zijn voor toekomstige rampen. In januari 2011 gaf Oxfam daarom de opdracht om een onderzoek te doen en mensen te vragen wat zij nodig hadden om een toekomst op te bouwen. De resultaten werden op 6 april 2011 bekend gemaakt in een persverklaring, waardoor er cruciale informatie beschikbaar kwam zodat de overheid en de internationale gemeenschap beter maatwerk kunnen leveren in hun herstel- en wederopbouwactiviteiten.

De NGO *Free and Fair Election Network* (FAFEN) uit Islamabad heeft het onderzoek in 49 districten uitgevoerd die door Pakistan's *National Disaster Management Authority* (NDMA) waren aangemerkt als zeer zwaar getroffen. FAFEN-medewerkers hebben plaatselijke ambtenaren van 2.040 gemeenteraden geïnterviewd, 808 enquêtes in KPK uitgevoerd, 536 in Punjab, 496 in Sindh en 200 in Baluchistan. Er werden 1.245 en 795 geïnterviewd, van wie er 41 procent tussen de 18 en 30 jaar oud waren.

Zeventig procent van de geïnterviewden zeiden dat zij dat de wederopbouw banen moet scheppen. 'Mensen willen geen liefdadigheid,' zei Neva Khan, OGB's landendirecteur in Pakistan. 'Zij willen hun weg uit de armoede werken, en vragen om voedsel dat zij zich kunnen veroorloven, zorg voor wanneer zij ziek zijn, en ergens om te wonen – basaler kan het niet.'

Zesenzestig procent van de respondenten zeiden dat zij 'tevreden' of 'uiterst tevreden' waren met de hulp van internationale organisaties als Oxfam. 'Het is duidelijk wat miljoenen van Pakistan's meest kwetsbare mensen willen,' meldde Khan. 'Wanneer de planners van Pakistan's wederopbouw hier geen rekening mee houden, dan dreigen schaarse middelen verspild te worden en wordt een kans gemist om van Pakistan een eerlijker en sterker land te maken.'

5. Oxfam's werk met partners

Wanneer een ramp toeslaat dan verandert alles, en de aard en focus van Oxfam's programma en werkwijzen veranderen dan ook drastisch. Dit kan soms een moeilijke overgang inhouden, wanneer langlopende door partners geleide ontwikkelingsbenaderingen naar een meer directe benadering moeten omschakelen, zoals het redden van levens.

Beneden volgen een aantal voorbeelden van wat partners hebben kunnen bereiken met steun van Oxfam:

- Het *Pakistan Fisherfolk Forum* (PFF) heeft een noodhulp- en reddingsmissie gecoördineerd en met een vloot kleine bootjes 240.000 mensen geëvacueerd en gered van het snel wassende water.
- *Sungi Development Fundation* heeft cheques gedistribueerd in 'geld-voor-keuzes' project, waardoor 5.000 gezinnen in KPK de goederen konden kopen die nodig zijn om het strenge winterweer door te komen.
- De *Doaba Foundation* heeft gezondheids- en hygiënepakketten gedistribueerd onder 1.800 gezinnen, per dag 8.000 liter water geleverd aan 12.000 kampbewoners, 80 plaatselijk gemaakte latrines geïnstalleerd in 35 kampen, en geholpen 7.700 mensen en 222 stuks vee uit overstromde dorpen te evacueren.
- De *Help Foundation* heeft 21 dagen lang gekookt voedsel geleverd aan 7.000 mensen, gezondheids- en hygiënepakketten uitgedeeld aan 2.500 huishoudens, en 12.935 geholpen bij hun evacuatie uit overstromde gebieden.
- *Strengthening Participatory Organisation* (SPO) en *Participatory Development Initiatives* (PDI) hebben water, sanitaire voorzieningen en zorg geleverd aan 9.000 gezinnen in Sindh, waarmee zij meer dan

Een gezin haalt spullen voor de winter op, in het district Dadu in Singh. In de districten Muzaffargarh en Layyah in Sindh hebben meer dan 27.000 mensen baat gehad bij de winterpakketten die Doaba Foundation heeft gedistribueerd. In deze pakketten zaten dekens, plastic doek en kookbenodigdheden.
Foto: Oxfam

Partnerorganisaties betrokken bij Oxfam's programma's

Provincie	Districten	Uitvoerende partner
Khyber Pakhtunkhwa	Swat	LASOONA (Society for Human & Natural Resource Development), Shangla Development Society (SDS)
	Shangla	SDS
	Dera Ismail Khan	FIDA, Social Action Bureau for Assistance in Welfare and Organizational Networking (SABAWON)
	Noshwera	Strengthening Participatory Organization (SPO), Integrated Regional Support Program Pakistan (IRSP), SABAWON
	Charsadda	SABAWON, Pak-Community Development Program, Human Development Organisation Doaba (HDOD), SPO
	Mansehra Batagram Kohistan Nowshera Charsada	Sungi
Sindh	Dadu	Sindh Agricultural and Forestry Workers Co-ordinating Organisation (SAFWCO)
	Jacobabad	Youth Action for Pakistan (YAP)
	Shikarpur	Participatory Development Initiatives (PDI)
	Larkana	Pirbhat Women's Development Society
	Nowshera Feroze	Research and Development Foundation (RDF)
	Jamshoro	SPO
	Hyderabad	Bhandar Hari Sangat (BHS)
	Thatta	PDI
	Kashmore Thatta Jamshoro	Le Forum pakistanais des pêcheurs (PFF), SPO
	Dadu	PDI
	Kashmore	Laar Humanitarian and Development Program (LHDP)
	Jacobabad Ghotki, Thatta	Thardeep Rural Development Program (TRDP), SPO
	Shahdadkot, Jacobabad	Pirbhat Women's Development Society
	Punjab	Rajanpur
Muzaffargarh Layyah, Bakhar Dera Ghazi Khan Multan		Doaba Foundation
Azad Jammu Kashmir	Shangla Muzaffarabad Hathian	Sungi

Uitdagingen

Oxfam werkt al vele jaren in Pakistan, waarbij het sterke relaties heeft opgebouwd met partnerorganisaties, op wie het vertrouwd als bringers van noodhulp. Sommige partners, zoals de Doaba Foundation en de Help Foundation, hadden hun eigen hoogwaardige rampenplannen ontwikkeld. De benadering was dan om uit te vinden hoe en waar Oxfam hier waarde kon toevoegen en hen kon ondersteunen. In andere gevallen vertrouwd Oxfam op langlopende relaties met ontwikkelingspartners, waarbij wij met en via hen werkten om noodhulp te leveren.

In Hyderabad, Sindh, stelde de lokale kennis van partners Oxfam in staat om op verschillende, toegespitste manieren op effectieve wijze noodhulpgoederen aan mensen in nood te distribueren, zoals latrines en geldschenkingen. In Thatta, Sindh, werd een kampkeuken neergezet waarbij het koken van de maaltijden volledig door de kampbewoners werd beheerd. Dit stelde hen in staat om goed, vers voedsel te kiezen uit een menu naar eigen smaak, in tegenstelling tot het gekookte voedsel dat verschillende organisaties uitdeelden. Partners met weinig of geen ervaring met werken in een noodsituatie hebben hun werkwijzen aangepast en waren een cruciaal onderdeel van de gezamenlijke inspanning om resultaten te bereiken.

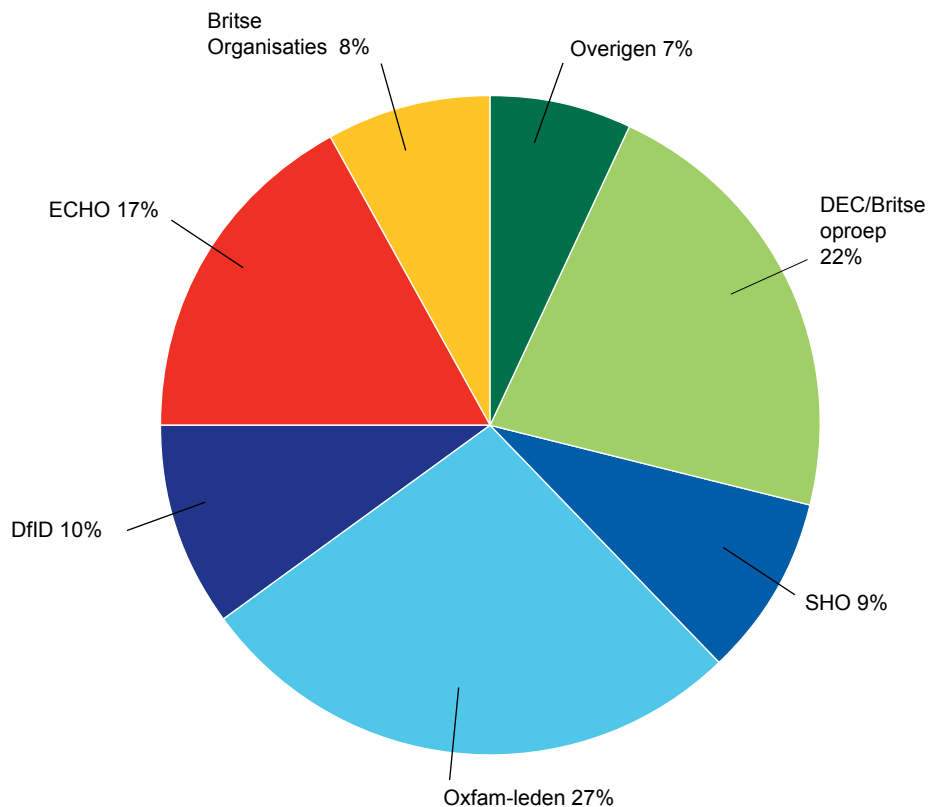
De noodhulpexperts van Oxfam hebben de praktische en technische deskundigheid om snel te handelen om levens te redden, maar Oxfam's werk gaat ook over mensen helpen om vanuit de noodsituatie weer op een punt te belanden waarop zij hun levens kunnen herbouwen. De betrokkenheid van partners in zowel de acute eerste fase als de herstelfase van deze noodsituatie zal belangrijk blijven om mensen door de transitie te helpen. Oxfam hoopt dat, met de steun van partners, mensen een aantal van de nieuwe ideeën en lessen overnemen die de kampen zijn ontstaan, en die meenemen naar hun boerderijen en dorpen zodat hun gemeenschappen er in de wederopbouw baat bij hebben.

6. Financiën

Eind juni 2011 heeft Oxfam ongeveer 75 miljoen dollar ontvangen (57 miljoen euro) voor haar overstromingsprogramma in Pakistan. Van dit bedrag is 57 miljoen dollar (43 miljoen euro) uitgegeven, waarmee 2.4 miljoen mensen zijn geholpen.

Financieringsbronnen

De financiering van het Pakistan programma kwam uit een breed scala aan bronnen. Het Britse Disasters Emergency Committee (DEC) en de Nederlandse Samenwerkende Hulporganisaties (SHO) brachten samen 14 miljoen dollar bijeen. 9 miljoen dollar werd door het Britse publiek opgebracht. De Oxfam-leden samen brachten 21 miljoen dollar bijeen (27 procent van het totaal), veelal uit publieke bronnen.

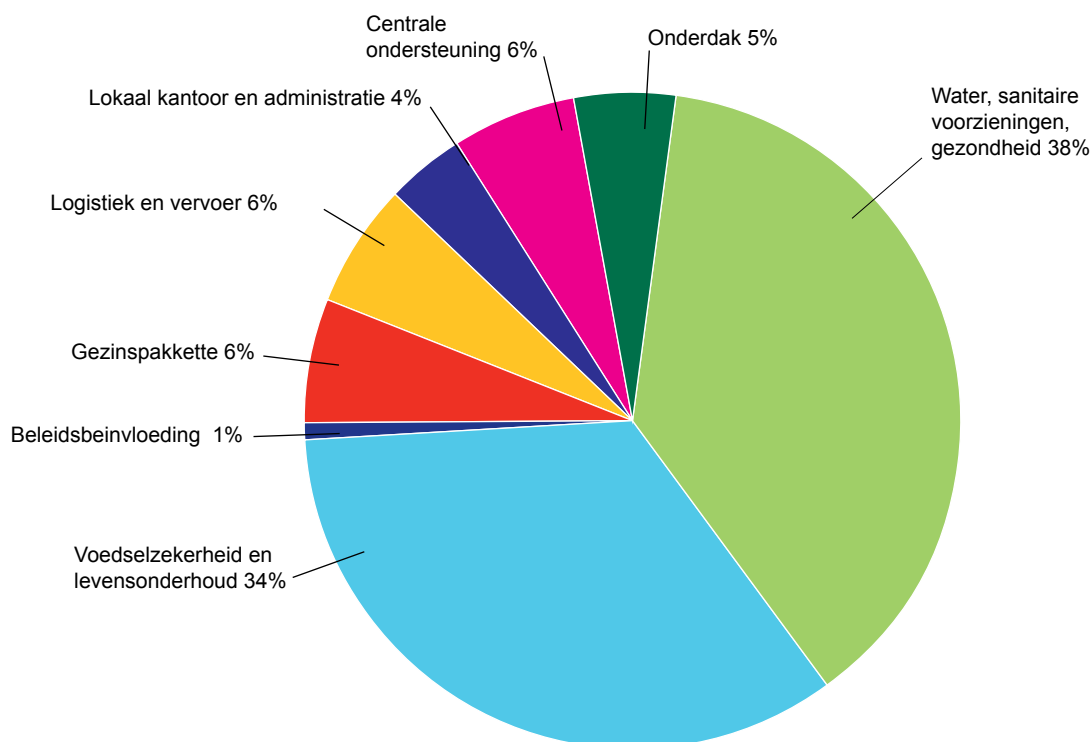
Hoe het geld is uitgegeven

De hoofdfocus in Oxfam's programma lag op water, sanitaire voorzieningen en gezondheidszorg, waaraan 21 miljoen dollar is uitgegeven, en op voedselzekerheid en levensonderhoud, waaraan 19 miljoen dollar is uitgegeven, veelal via onze lokale partners. Andere programma-activiteiten waren Oxfam's noodonderdak (3 miljoen dollar), beleidsbeïnvloeding (0,7 miljoen dollar) en de distributie van gezinspakketten om in basisbehoeften te voorzien (4 miljoen dollar).

Drie miljoen dollar werd uitgegeven aan logistiek en vervoer door het hele land, waardoor de aanschaf van levensreddende materialen en uitrusting mogelijk werd, alsmede het vervoer en de veilige opslag in waarhuizen vooraf aan de distributie. Ongeveer 4 miljoen dollar is uitgegeven aan de nodige ondersteuning vanuit het buitenland: begeleiding van programma's, externe ondersteuning, toezicht, monitoring en verslaglegging nodig voor een effectieve uitvoering door Oxfam. Nog eens 2 miljoen dollar werd gebruikt voor administratie en kantoren op belangrijke locaties in Pakistan: huur, IT en communicatie, onderkomens voor personeel.

Oxfam's programma duurt nog drie jaar om het wederopbouw- en herstelproces in Pakistan goed af te ronden, waarbij gebruik wordt gemaakt van de gulle donaties.

In juni 2011 is Oxfam een onderzoek begonnen naar 'financiële onregelmatigheden' in het programma in Pakistan. Het probleem werd in de zuidelijke provincie Sindh ontdekt, en een onafhankelijke externe accountant van PriceWaterhouseCoopers voert het onderzoek uit. Wij zullen de resultaten van de onafhankelijke audit delen wanneer die af is, en wanneer de financiële onregelmatigheden worden bevestigd verwachten wij dat die minder dan 2 procent van de totale programma-uitgaven in Pakistan vertegenwoordigen.

7. De toekomst

Dankzij de collectieve inspanningen van Oxfam en andere internationale organisaties, het werk met lokale noodhulporganisaties en de regering van Pakistan, werd een zeer grote noodhulpoperatie opgezet om de door een zee van besmet water ingeklemde bevolking te helpen. Er zijn vele levens gered, de verspreiding van ziektes werd bedwongen, en miljoenen mensen hebben hulp ontvangen in tijdelijke kampen en bij hun terugkeer naar hun dorpen. Echter, in de herstelfase van deze noodsituatie blijft de wederopbouw van een gebroken land een enorme uitdaging voor het volk en de regering van Pakistan, en voor de internationale gemeenschap

In sommige regio's – vooral in het noorden van Sindh – zijn grote stukken grond bedekt met modder. Veel mensen hebben geen robuuste onderkomens en toegang tot voedsel, en honderduizenden ontheemden kunnen niet naar huis terugkeren omdat zij niets hebben om naar terug te keren. In het noorden van het land, in KPK, moeten mensen het ook nog stellen met de onveiligheid van wonen in een conflictgebied, en keren naar huis terug zonder te weten wanneer zij weer moeten vluchten.

Het is van belang dat we de vaart uit de eerste fases van de noodhulp in het eerste jaar er inhoudend en doorgaat in de nieuwe fases van ontwikkeling en voorbereiding op de toekomst. Er zijn transformatieve maatregelen nodig om een aantal maatschappelijke ongelijkheden aan te pakken, en om ervoor te zorgen dat het Pakistaanse volk weerbaar wordt tegen rampen. Oxfam dringt er bij de overheid van Pakistan – federale en provinciale overheden – aan op een nationaal wederopbouwplan waarin de behoeften van de mensen centraal staan: met middelen voor de bouw van rampenbestendige huizen en op de toekomst gerichte, significante land- en landbouwhervormingen ten voordele van de armen.

Oxfam's visie voor de komende drie jaar: continuering van het werk met partners zal een significante bijdrage leveren aan de wederopbouwinspanningen van de overheden en instanties in Pakistan, met de steun en investeringen vanuit de internationale gemeenschap. Oxfam blijft bouwen op zijn succesvolle relaties met lokale partners, het maatschappelijk middenveld en gemeenschappen, om:

- Zijn werk te richten op de kwetsbaarste mensen, vooral vrouwen en achtergestelde groepen, om hen te helpen hun levens en levensonderhoud weer op te bouwen.
- Voor rampen gevoelige gemeenschappen te helpen met voorbereidingen op rampen en aanpassingen op klimaatverandering, waarbij gewerkt wordt met rampenbeheersingscomités op provinciaal en districtsniveau.
- De deelname van kwetsbare gemeenschappen en maatschappelijke organisaties in het wederopbouwproces te ondersteunen.
- De ontwikkeling van sterkere, meer capabele lokale rampenbeheersingsinstanties te bevorderen, aan het front wanneer een ramp toeslaat, en
- Om internationale donoren en de Pakistaanse overheid te bewegen tijdig en met adequate hulp voor de mensen met de grootste te noden, waar dan ook, te reageren op nieuwe crises.

Terwijl Oxfam en zijn partners herstel- en wederopbouwprogramma's uitvoeren in door de overstroming getroffen regio's, zal het ook pleiten voor een rechtvaardige en duurzame toekomst voor het volk van Pakistan.

Casestudie: Landhervorming

Aasi is vastberaden om haar claim via de rechtbank zeker te stellen. Oxfam en zijn partner DPI hebben Aasi en andere vrouwen met rechtshulp geholpen, waardoor een aantal van de armste mensen in Sindh van hun rechten op land onder het herverdelingsproject weten.

'Het is belangrijk dat wij de regering en overheden in Sindh onder druk zetten, zodat dit project meer toegankelijk wordt voor arme mensen,' zegt Saima Hassan, PDI's medewerker in het land voor het vrouwenprogramma. 'De distributie van overheidsland aan vrouwen is een historisch initiatief. Wij proberen ervoor te zorgen dat elke vrouw met recht op land haar status als boeren kan veranderen in landeigenaar.'

Moeder van zes, Aasi Mallah, werd door mensen in haar dorp in Sindh fysiek aangevallen toen men erachter kwam dat zij een hectare land toegewezen kreeg van de provinciale overheid. 'Een grote groep mensen werd gewelddadig en sloeg ons in elkaar,' zegt zij, waarbij ze het litteken op haar dochters gezicht laat zien.
Foto: Jane Beesley/Oxfam

© Oxfam International juli 2011

Dit document werd door Lucy Davis geschreven. Oxfam is dankbaar voor de hulp in de productie van Julie Wood, Claire Seaward, Abigail Humphries Robertson, Neva Humaira Khan, Paul Clough, Iftikhar Khalid, Hans van den Hoogen, en Nigel Willmott.

Op deze publicatie rusten auteursrechten, maar de tekst kan kostenloos worden gebruikt voor doeleinden van beleidsbeïnvloeding, campagne, voorlichting en onderzoek, op voorwaarde dat de bron volledig wordt vermeld. De houder van de auteursrechten verzoekt dat elk gebruik wordt geregistreerd voor doeleinden van effectiviteitsmeting. Voor kopiëring onder elke andere omstandigheid, of voor hergebruik in andere publicaties, of voor vertaling of aanpassing, dient toestemming gevraagd te worden en kan geld worden gevraagd. Email: publish@oxfam.org.uk.

Voor meer informatie over de kwesties die in dit document behandeld zijn, email: advocacy@oxfaminternational.org.

De informatie in deze publicatie was juist op het moment van drukken.

Gepubliceerd door Oxfam GB voor Oxfam International, met ISBN-nummer 978-1-84814-902-1 in maand, jaar. Oxfam GB, Oxfam House, John Smith Drive, Cowley, Oxford, OX4 2JY, UK.

Oxfam is een international confederatie van vijftien organisaties die in 98 landen samenwerken om blijvende oplossingen op armoede en onrechtvaardigheid te vinden:

Oxfam Amerika (www.oxfamamerica.org),
Oxfam Australië (www.oxfam.org.au),
Oxfam België (www.oxfamsol.be),
Oxfam Canada (www.oxfam.ca),
Oxfam Frankrijk (www.oxfamfrance.org),
Oxfam Duitsland (www.oxfam.de),
Oxfam GB (www.oxfam.org.uk),
Oxfam Hong Kong (www.oxfam.org.hk),
Oxfam India (www.oxfamindia.org),
Intermón Oxfam (www.intermonoxfam.org),
Oxfam Ierland (www.oxfamireland.org),
Oxfam Mexico (www.oxfamMexico.org),
Oxfam Nieuw-Zeeland (www.oxfam.org.nz),
Oxfam Novib (www.oxfamnovib.nl),
Oxfam Québec (www.oxfam.qc.ca)

De volgende organisaties zijn momenteel kandidaatlid van Oxfam en werken aan een volledig lidmaatschap:

Oxfam Japan (www.oxfam.jp)
Oxfam Italië (www.oxfamitalia.org)

Voor meer informatie kan u elke organisatie aanschrijven, of u kunt naar www.oxfam.org gaan. Email: advocacy@oxfaminternational.org.

Oxfam GB is a member of Oxfam International.
Registered charity in England and Wales No 202918 and Scotland SC039042

